

חוק זכות יוצרים (תיקון מס' 5, התשע"ט) 2019-

ינואר 22, 2019

האם מותר לעשות שימוש ביצירות שזהות בעליהן אינו ידוע? האם קיימים מקרים שבהם לא ניתן יהיה עוד לתבוע פיצויים סטטוטוריים בגין הפרת זכות יוצרים? וכיצד מתמודד החוק עם הפרת זכויות יוצרים ברשת האינטרנט? תיקון מס' 5 לחוק זכות יוצרים נכנס רשמית אל ספר החוקים, ובאמתחתו חידושים ותוספות.

בנובמבר 2018 הונחה על שולחן הכנסת לקריאה שנייה ושלישית הצעה לתיקון לחוק זכות יוצרים, וביום 1 לינואר 2019 התקיימה הקריאה השלישית והתקבלו תיקונים שונים בחוק, חלקם על פי ההצעה לתיקון וחלקם ברוח ההצעה תוך הכנסת הסדרים מעט שונים. התיקון התקבל בסמוך למועד פיזור הכנסת ה-20, ובכך הושלמה מלאכת חקיקה ממושכת שכללה מספר נוסחים ודיונים ממושכים בוועדת הכלכלה של הכנסת. להלן יפורטו שינויים מהותיים שהוכנסו לחוק במסגרת תיקון זה.

צמצום המקרים בהם ניתן יהיה לקבל פיצויים סטטוטוריים

אחד הסעיפים היותר מוכרים בחוק זכות יוצרים הוא הסעיף שקובע כי בעל זכות יוצרים זכאי לקבל פיצוי סטטוטורי ללא הוכחת נזק, במקרה שזכותו הופרה וזאת עד לסך של ₪ 100,000 לכל הפרה. החוק החדש מסייג סעיף זה וקובע נסיבות שבהן בעל הזכות לא יהיה זכאי לפיצוי ללא הוכחת נזק, אלא רק לפיצוי בגין הנזק הממשי שנגרם לו כתוצאה מהפרת זכויותיו.

בהצעת החוק הוצע להוציא מתחום הפיצויים הסטטוטוריים שימוש לא מסחרי בתמונות הכוללות דיוקנאות, אולם נוסח הסעיף החדש שהתקבל הרחיב את הסייג מדיוקנאות לכל יצירה אומנותית. על פי הסעיף המתוקן, בעל זכות שהופרה לא יהיה זכאי לפיצוי סטטוטורי אם אחר העמיד לרשות הציבור ברשת האינטרנט או הרשה לאחר להעמיד לרשות הציבור ברשת האינטרנט יצירה אומנותית, שהועמדה קודם לכן לרשות הציבור, ובלבד שהתקיימו התנאים המצטברים הבאים: (1) אותו אדם חדל מההפרה לאחר שקבל הודעה על הפרת זכות היוצרים (2) היצירה לא הועתקה מקטלוג שמטרתו מכירת יצירות אומנות (3) השימוש ביצירה לא היה למטרה מסחרית. כן נקבע כי סעיף הפיצוי הסטטוטורי גם לא יחול אם המפר הוא עמותה ללא כוונת רווח או חברה לתועלת הציבור או אגודה עותמנית אשר מחזורם לא עולה על ₪ 1,200,000.

בנוסף נקבע כי לא ניתן יהיה לתבוע פיצוי ללא הוכחת נזק משימושים שעושים מוסדות חינוך, ספריות, ארכיונים ומוזיאונים ביצירות שונות, ובלבד שהשימוש שנעשה על ידם נעשה במסגרת פעילותם הרגילה ולא למטרה מסחרית.

הסדרת השימוש ביצירות "יתומות"

התיקון לחוק הסדיר לראשונה מעמדן של "יצירות יתומות", אשר מוגדרות בלשון החוק כ"יצירה שבעל זכות היוצרים בה אינו ידוע או לא אותר", וקבע מנגנון המאפשר עשיית שימוש בהן.

לפי התיקון שימוש ביצירה יתומה לא יהווה הפרת זכות יוצרים אם המשתמש נקט באמצעים הבאים: (1) הוא פעל בשקיפה סבירה לגילוי או לאיתור בעל זכות היוצרים ביצירה, לפני השימוש, (2) הוא ציין במפורש כי השימוש ביצירה היתומה נעשה על פי חריג שקבוע בחוק זכות יוצרים ובעל הזכות ביצירה זכאי לדרוש הפסקת השימוש ביצירה ונמסרו פרטים ליצירת קשר עם המשתמש (3) הוא הפסיק את השימוש או קבל רישיון שימוש לאחר שקבל הודעה מבעל זכות היוצרים.

כן נקבע כי אם מדובר בשימוש מסחרי ביצירה יתומה הרי שבנוסף על התנאים שפורטו לעיל על המשתמש לפרסם הודעה באינטרנט או בעיתון יומי לפני השימוש, וכן כי המשתמש מחויב לשלם לבעל זכות היוצרים תמלוג ראוי לאחר שקבל על כך

אכיפת זכויות יוצרים ברשת האינטרנט

מרבית הסעיפים שתוקנו ונוספו במסגרת התיקון עוסקים בנושא אכיפת זכויות היוצרים ברשת, וכוללים מנגנונים חדשניים שנועדו להתמודד עם הפרות ברחבי המרשתת.

*קביעת "הפרה עקיפה של זכות היוצרים להעמדה לרשות הציבור" - בעבר דיווחנו על מקרים של הפרת זכות יוצרים על דרך יצירת לינקים לאתרים שבהם היה תוכן מפר, כלומר - תוכן שהועמד לרשות הציבור ללא קבלת רשות מבעל הזכויות בו. התיקון לחוק מטפל בכך וקובע כי תהיה אחריות למי שהקל את הגישה של הציבור ליצירה מפרה, אם הוא עשה כן במטרה להפיק רווח ואם בעת ביצוע הפעולה הוא ידע או צריך היה לדעת כי היצירה הועמדה לרשות הציבור בהפרה. כך לדוגמא יצירת לינק לאתר שבו הועלה תוכן מפר - תחשב להפרה עקיפה של זכות יוצרים ככל שבעת יצירת הלינק האדם ידע או היה עליו לדעת כי היצירה הועמדה לרשות הציבור תוך הפרת זכות היוצרים בה, ושעה שפעילות זו מבוצעת על דרך עיסוק וכדי להפיק ממנה רווח.

*קביעת "צו הגבלת גישה למקור תוכן" - בתיקון לחוק הוסף סעיף המסמיך לראשונה את בית המשפט לתת צו המופנה כלפי ספקי גישה ומורה להם להגביל (באופן מלא או חלקי) את הגישה למקורות תוכן המפרים זכויות יוצרים. ספקי הגישה מהווים גורמי ביניים שביכולתם לחסום את הגישה לאתר אינטרנט שיש בו תוכן מפר. הסעיף החדש מאפשר לפעול מול ספקי הגישה ולחייבם להגביל גישה למקורות תוכן המפרים זכויות יוצרים. כפי שדיווחנו בעבר, הואיל ורשת האינטרנט מאפשרת לפעול בעילום שם, הרי שלא תמיד ניתן לאתר את האחראי להפרה ולהגיש נגדו תביעה, ועל כן הסעיף החדש מאפשר לפעול נגד גורמי הביניים שביכולתם לחסום את הגישה לאתר המכיל תוכן מפר, הגם שאלה אינם מעורבים בביצוע הפרות ולא אחראים להן מבחינה משפטית. לפי התיקון, בית המשפט יהיה רשאי לתת צו הגבלת גישה (שהוא סוג של צו מניעה) לאחר שהוא ישקול את חומרת הפרה, ההשפעה על הציבור כתוצאה ממתן צו, מידת הפגיעה הצפויה בפרטיות של משתמשי האינטרנט, והאפשרות לתת סעדים אחרים במקום צו הגבלת הגישה.

*נחקק פרק חדש העוסק כולו בהליך לחשיפת זהות מפר זכות יוצרים ברשת האינטרנט - תיקון זה מאפשר לאדם הטוען כי זכויות היוצרים שלו הופרו באמצעות רשת האינטרנט על ידי גורם שאינו ידוע לו, לפנות לבית המשפט המחוזי בבקשה שיורה למשיב הנקוב בבקשה למסור לבית המשפט פרטי מידע על הגורם המפר על מנת לאפשר למבקש להגיש תביעה כנגד אותו מפר. בית המשפט יורה על חשיפת פרטים שעשויים להביא לזיהוי המפר רק לאחר שהשתכנע בקיומה של הפרה ובקיומם של פרטים מספקים לעניין הזיהוי. בית המשפט אף יהיה רשאי למנות מומחה שיסייע בבירור זהותו של עושה הפעולה המפרה והוא אף רשאי לפנות לגורם שסביר כי הוא מבצע את הפעולה הנטענת כמפרה, וזאת על מנת לתת לו הזדמנות להשמעת טענותיו ולהתנגד לחשיפה. פרק זה ייכנס לתוקף תוך תשעה חודשים מיום פרסומו.

*התאמות בחלק הפלילי שקבוע בחוק זכות היוצרים כך שיותאם לעידן הטכנולוגי באופן שלא יהיה הבדל בין אכיפה של זכויות יוצרים בעולם הפיסי לבין אכיפה של זכויות יוצרים בעולם הווירטואלי - בעקבות התיקון נקבע כי הפרת זכות יוצרים על דרך העמדת היצירה לרשות הציבור באמצעות האינטרנט תהווה אף היא עבירה פלילית וזאת בדומה למכירת עותק פיסי מפר של יצירה. האחריות הפלילית תקום רק אם הפעולה המפרה נעשתה על דרך עיסוק ובמטרה להפיק רווח מכך.

התיקונים עליהם עמדנו לעיל ייכנסו לתוקף במהלך שנת 2019, ובהתאם ניתן לצפות כי בעתיד נדע כיצד החידושים הרבים אשר נוספו אל חוק זכות יוצרים ייושמו על ידי בתי המשפט הלכה למעשה.

רקפת פלד

עורכת דין, שותפה

רקפת פלד הינה שותפה בגילת, ברקת ושות'

These newsletters are provided for general information only. It is not intended as legal advice or opinion and cannot be relied upon as such.